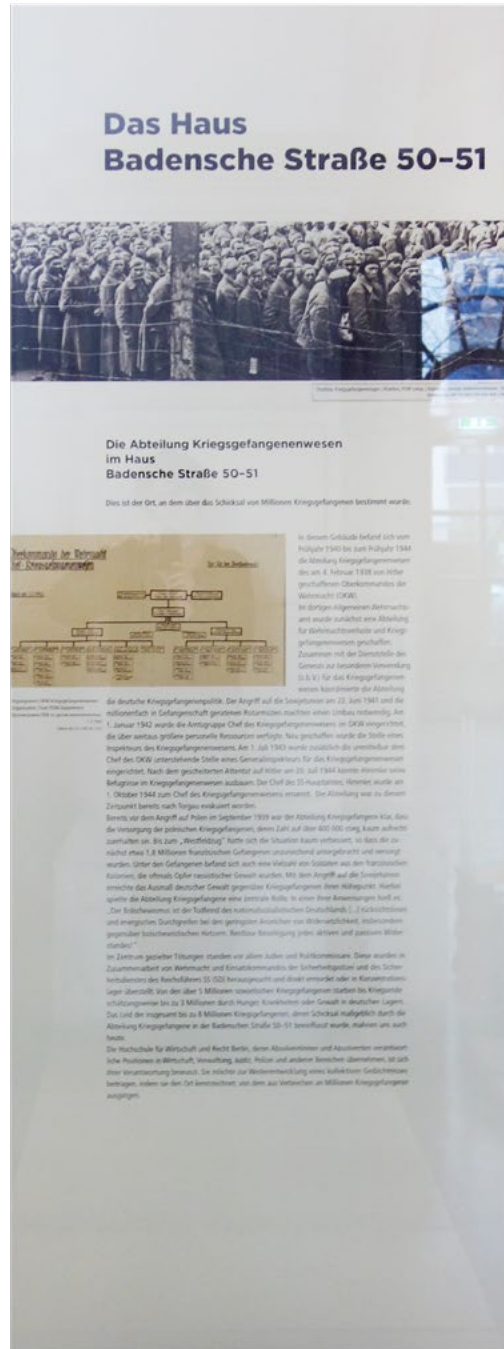
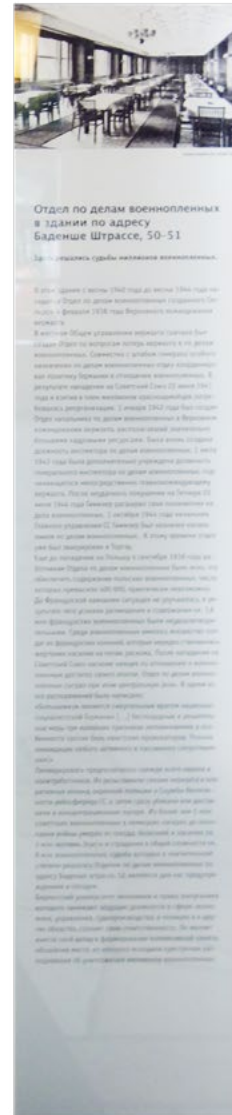

Badensche
Straße 50–51
(1943)

Charkow, Kriegsgefangenenlager. (1942)
(Bundesarchiv, Bild 101I-605-1721-03A, Rolf v. Pebal)
Kharkov. POW camp (1942)
Charków, obóz jeńców wojennych. (1942)
Харьков, лагерь военнопленных. (1942)

Kasino
Badensche
Straße 50–51
(1943)

- Organigramm OKW Kriegsgefangenenwesen (1.3.1942)
(BArch RH 53-17/45 Bl. 114.)
- Organisation Chart POW-Department (1.3.1942)
- Organigramme OKW
(haut commandement des forces armées)
Département des prisonniers de guerre (1.3.1942)
- Schemat organizacyjny Wydziału Naczelnego Dowódcztwa
Wehrmachtu ds. Jeńców Wojennych (1.3.1942)
- Органиграмма ОКВ по делам военнопленных (1.3.1942)

Die Abteilung Kriegsgefangenenwesen im Haus Badensche Straße 50–51

Dies ist der Ort, an dem über das Schicksal von Millionen Kriegsgefangenen bestimmt wurde.

In diesem Gebäude befand sich vom Frühjahr 1940 bis zum Frühjahr 1944 die Abteilung Kriegsgefangenenwesen des am 4. Februar 1938 von Hitler geschaffenen Oberkommandos der Wehrmacht (OKW).

Im dortigen Allgemeinen Wehrmachtsamt wurde zunächst eine Abteilung für Wehrmachtsverluste und Kriegsgefangenenwesen geschaffen. Zusammen mit der Dienststelle des Generals zur besonderen Verwendung (z.b.V.) für das Kriegsgefangenenwesen koordinierte die Abteilung die deutsche Kriegsgefangenenpolitik. Der Angriff auf die Sowjetunion am 22. Juni 1941 und die millionenfach in Gefangenschaft geratenen Rotarmisten machten einen Umbau notwendig. Am 1. Januar 1942 wurde die Amtsgruppe Chef des Kriegsgefangenenwesens im OKW eingerichtet, die über weitaus größere personelle Ressourcen verfügte. Neu geschaffen wurde die Stelle eines Inspektors des Kriegsgefangenenwesens. Am 1. Juli 1943 wurde zusätzlich die unmittelbar dem Chef des OKW unterstehende Stelle eines Generalinspektors für das Kriegsgefangenenwesen eingerichtet. Nach dem gescheiterten Attentat auf Hitler am 20. Juli 1944 konnte Himmler seine Befugnisse im Kriegsgefangenenwesen ausbauen. Der Chef des SS-Hauptamtes, Himmler, wurde am 1. Oktober 1944 zum Chef des Kriegsgefangenenwesens ernannt. Die Abteilung war zu diesem Zeitpunkt bereits nach Torgau evakuiert worden.

Bereits vor dem Angriff auf Polen im September 1939 war der Abteilung Kriegsgefangene klar, dass die Versorgung der polnischen Kriegsgefangenen, deren Zahl auf über 400 000 stieg, kaum aufrechtzuerhalten sei. Bis zum »Westfeldzug« hatte sich die Situation kaum verbessert, so dass die zunächst etwa 1,8 Millionen französischen Gefangenen unzureichend untergebracht und versorgt

wurden. Unter den Gefangenen befand sich auch eine Vielzahl von Soldaten aus den französischen Kolonien, die oftmals Opfer rassistischer Gewalt wurden. Mit dem Angriff auf die Sowjetunion erreichte das Ausmaß deutscher Gewalt gegenüber Kriegsgefangenen ihren Höhepunkt. Hierbei spielte die Abteilung Kriegsgefangene eine zentrale Rolle. In einer ihrer Anweisungen hieß es:

»Der Bolschewismus ist der Todfeind des nationalsozialistischen Deutschlands [...] rücksichtsloses und energisches Durchgreifen bei den geringsten Anzeichen von Widersetzlichkeit, insbesondere gegenüber bolschewistischen Hetzern. Restlose Beseitigung jedes aktiven und passiven Widerstandes!«

Im Zentrum gezielter Tötungen standen vor allem Juden und Politkommissare. Diese wurden in Zusammenarbeit von Wehrmacht und Einsatzkommandos der Sicherheitspolizei und des Sicherheitsdienstes des Reichsführers SS (SD) herausgesucht und direkt ermordet oder in Konzentrationslagern überstellt. Von den über 5 Millionen sowjetischen Kriegsgefangenen starben bis Kriegsende schätzungsweise bis zu 3 Millionen durch Hunger, Krankheiten oder Gewalt in deutschen Lagern. Das Leid der insgesamt bis zu 8 Millionen Kriegsgefangenen, deren Schicksal maßgeblich durch die Abteilung Kriegsgefangene in der Badenschen Straße 50–51 beeinflusst wurde, mahnen uns auch heute. Die Hochschule für Wirtschaft und Recht Berlin, deren Absolventinnen und Absolventen verantwortliche Positionen in Wirtschaft, Verwaltung, Justiz, Polizei und anderen Bereichen übernehmen, ist sich ihrer Verantwortung bewusst. Sie möchte zur Weiterentwicklung eines kollektiven Gedächtnisses beitragen, indem sie den Ort kennzeichnet, von dem aus Verbrechen an Millionen Kriegsgefangener ausgingen.

The Prisoner of War Department at Badensche Strasse 50–51

This is where the fate of millions of POWs was decided.

From spring 1940 to spring 1944, this building housed the Prisoner of War Department of the High Command of the Wehrmacht (Oberkommando der Wehrmacht, OKW) established by Hitler on 4 February 1938. At first, a Department for Wehrmacht Casualties and Prisoners of War was set up in the General Wehrmacht Office. Together with the Office of the General for Special Duty for Prisoners of War, the department coordinated German POW policy. The attack on the Soviet Union on 22 June 1941 and the millions of captured Red Army soldiers necessitated changes to the organisation. On 1 January 1942, the Office Group for the Head of the Prisoner of War Department was set up in the OKW – with access to far greater personnel resources. The position of an Inspector of the Prisoner of War Department was also created. In addition, the position of General Inspector of the Prisoner of War Department was established on 1 July 1943, which reported directly to the Head of the OKW. Following the failed assassination attempt on Hitler on 20 July 1944, Himmler expanded his powers in the Prisoner of War Department. The Head of the SS Main Office, Himmler, was appointed the Head of the Prisoner of War Department on 1 October 1944. At this point, the department had already been evacuated to Torgau.

Even before the invasion of Poland in September 1939, the Prisoner of War Department had realised that it would scarcely be able to maintain provisions for Polish POWs, the number of which rose to more than 400,000. The situation had barely improved by the “Battle of France”. As a result, there were inadequate accommodations

and provisions for the first approx. 1.8 million French captives. These captives included a number of soldiers from the French colonies who were often subjected to racial violence. The extent of German violence against POWs reached its peak with the attack on the Soviet Union. The Prisoner of War Department played a central role in this regard. One of its directives stated the following:

“Bolshevism is the mortal enemy of National Socialist Germany [...] ruthless and relentless crackdown on even the slightest signs of disobedience, particularly towards Bolshevik agitators. Complete elimination of any active and passive resistance!”

Jews and political commissars were the primary focus of targeted killings. They were sought out by the Wehrmacht in cooperation with the Security Police task forces and the Security Service (Sicherheitsdienst, SD) of the Reichsführer SS, and were immediately murdered or transferred to concentration camps. Of the more than 5 million Soviet POWs, it has been estimated that up to 3 million died as a result of starvation, disease or violence in German camps by the end of the war. The fate and suffering of the up to 8 million POWs in total, chiefly determined by the Prisoner of War Department at Badensche Strasse 50–51, still serve as a chilling reminder of Germany’s National Socialist past.

The Berlin School of Economics and Law, whose graduates take on leading roles in business, administration, law, the police and other sectors, is conscious of its responsibility. It intends to contribute to the ongoing development of collective memory by marking the place from which crimes against millions of POWs emanated.

Le département des prisonniers de guerre dans la maison sise Badensche Straße 50–51

C'est ici que s'est décidé le sort de millions de prisonniers de guerre.

Ce bâtiment abritait, du printemps 1940 au printemps 1944, le département des prisonniers de guerre de l'Oberkommando de la Wehrmacht (OKW, haut commandement des forces armées) créé le 4 février 1938 par Hitler.

Au sein de l'administration générale de la Wehrmacht qui s'y trouvait a tout d'abord été créé un département pour les pertes de la Wehrmacht et les prisonniers de guerre. Conjointement avec le service du général pour l'emploi particulier (z.b.V.) des prisonniers de guerre, le département coordonnait la politique allemande envers les prisonniers de guerre. Du fait de l'attaque contre l'Union soviétique le 22 juin 1941 et des millions de soldats de l'Armée rouge faits prisonniers, une restructuration se révéla nécessaire. Le 1er janvier 1942 fut créé l'Amtsgruppe («groupe de bureaux») chef du département des prisonniers de guerre au sein de l'OKW, qui disposait de ressources beaucoup plus importantes. Le poste d'inspecteur des prisonniers de guerre fut nouvellement créé. Le 1er juillet 1943, le poste d'inspecteur général des prisonniers de guerre, placé immédiatement sous l'autorité du chef de l'OKW, a également été mis en place. Après l'échec de l'attentat contre Hitler le 20 juillet 1944, Himmler put étendre ses pouvoirs dans le service des prisonniers de guerre. Le chef du département central de la SS, Himmler, a été nommé le 1er octobre 1944 chef du service des prisonniers de guerre. Le département avait déjà été évacué à Torgau à ce moment-là.

Déjà avant l'attaque contre la Pologne en septembre 1939, le département des prisonniers de guerre savait que l'approvisionnement des prisonniers de guerre polonais, dont le nombre excédait 400 000, pouvait difficilement être maintenu. Jusqu'à la «Westfeldzug» (campagne menée contre l'Europe occidentale), la situation ne s'était guère améliorée, de sorte que les prisonniers français, qui initialement étaient approximativement au nombre de 1,8 million, étaient logés et approvisionnés de façon

insuffisante. Parmi les prisonniers se trouvaient également un grand nombre de soldats des colonies françaises, souvent victimes de violences racistes. Avec l'attaque contre l'Union soviétique, la violence allemande à l'égard des prisonniers de guerre atteignit son paroxysme. Le département des prisonniers de guerre y eut un rôle prédominant. Dans l'une de ses directives, on pouvait lire ceci:

«Le bolchévisme est l'ennemi mortel de l'Allemagne national-socialiste [...] mesures énergiques et impitoyables au moindre signe d'insoumission, en particulier à l'égard des agitateurs bolchéviques. Élimination totale de toute résistance active et passive !»

Les assassinats ciblés visaient principalement les juifs et les commissaires politiques. Ceux-ci étaient sélectionnés en collaboration avec la Wehrmacht et les Einsatzkommandos («commandos d'intervention») de la Sicherheitspolizei («police de sûreté») et du Sicherheitsdienst (SD, «service de sécurité») du Reichsführer-SS et directement assassinés ou transférés dans des camps de concentration. Sur les plus de 5 millions de prisonniers de guerre soviétiques, jusqu'à environ 3 millions sont morts de faim, de maladie ou de violences dans les camps allemands jusqu'à la fin de la guerre. Le destin et les souffrances de près de 8 millions de prisonniers de guerre, dont le sort a été définitivement scellé par le département des prisonniers de guerre de la Badenschen Strasse 50–51, nous exhortent aujourd'hui encore à un devoir de mémoire.

L'École d'économie et de droit de Berlin, dont les diplômés occupent des postes clés dans l'économie, l'administration, la justice, la police ainsi que dans d'autres domaines, est consciente de sa responsabilité. Elle souhaite contribuer au développement d'une mémoire collective en classant le lieu où furent commis des crimes sur des millions de prisonniers de guerre.

Wydział ds. Jeńców Wojennych w budynku przy Badensche Straße 50–51

Jest to miejsce, w którym zdecydowano o losie milionów jeńców wojennych.

W tym budynku znajdował się od wiosny 1940 r. do wiosny 1944 r. Wydział ds. Jeńców Wojennych utworzonego 4 lutego 1938 r. przez Hitlera Naczelnego Dowództwa Wehrmachtu (Oberkommando der Wehrmacht – OKW). Wydział ten był odpowiedzialny za wszystkie nakazy w obrębie Naczelnego Dowództwa Wehrmachtu dotyczące jeńców wojennych.

W tamtejszym Urzędzie Ogólnym Wehrmachtu (Allgemeines Wehrmachtsamt) stworzono najpierw Wydział ds. Żołnierzy Poległych Wehrmachtu i Jeńców Wojennych. Wraz ze Sztabem Generała do Zadań Specjalnych w spr. Jeńców Wojennych wydział ten zajmował się koordynacją niemieckiej polityki jenieckiej. Ze względu na atak na Związek Radziecki 22 czerwca 1941 r. i miliony wziętych do niewoli żołnierzy Armii Czerwonej konieczna była restrukturyzacja. 1 stycznia 1942 r. powołano w Naczelnym Dowództwie Wehrmachtu grupę urzędów wraz z szefem ds. jeńców wojennych, dysponującą znacznie większymi zasobami ludzkimi. Stworzono także nowe stanowisko Inspektora ds. Jeńców Wojennych. 1 lipca 1943 r. utworzono dodatkowo podlegające bezpośrednio szefowi Naczelnego Dowództwa Wehrmachtu stanowisko Inspektora Generalnego ds. Jeńców Wojennych. Po nieudanym zamachu na Hitlera 20 lipca 1944 r. Himmlerowi udało się rozszerzyć swoje uprawnienia w sprawach jeńców wojennych. Szef Urzędu Głównego SS został 1 października 1944 r. mianowany Szefem ds. Jeńców Wojennych. Wydział był już w tym czasie ewakuowany do Torgau.

Już przed atakiem na Polskę we wrześniu 1939 r. jasnym było dla Wydziału ds. Jeńców Wojennych, że zaopatrzenie polskich jeńców wojennych, których ilość wzrosła do ponad 400 tys., praktycznie nie może zostać utrzymane. Do momentu kampanii francuskiej sytuacja poprawiła się tylko nieznacznie, w związku z czym

początkowo ok. 1,8 milionów francuskich jeńców wojennych było niedostatecznie zakwaterowanych i zaopatrzonych. Wśród jeńców wojennych znajdowało się wielu żołnierzy pochodzących z kolonii francuskich, którzy niejednokrotnie doświadczyli przemocy na tle rasistowskim. Po ataku na Związek Radziecki skala niemieckiej przemocy w stosunku do jeńców wojennych osiągnęła apogeum. Wydział ds. Jeńców Wojennych odgrywał tu kluczową rolę. Jeden z jego nakazów brzmiał następująco:

„Bolszewizm jest śmiertelnym wrogiem nacjonalistycznych Niemiec [...] bezwzględne i energetyczne reagowanie przy najmniejszej oznace oporu, szczególnie w stosunku do bolszewickich podlegaczy. Całkowite zniszczenie aktywnego i pasywnego sprzeciwu!”

Selektywna eliminacja obejmowała przede wszystkim żydów i politruków. Byli oni wytypowani i bezzwłocznie mordowani lub zsyłani do obozów koncentracyjnych we współpracy z Wehrmachtem i oddziałami do zadań specjalnych Policji Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa Reichsführera SS (SD). Spośród ponad 5 milionów sowieckich jeńców wojennych ok. 3 miliony żołnierzy straciło życie na skutek głodu, chorób lub przemocy w niemieckich obozach. Losy i cierpienie w sumie 8 milionów jeńców wojennych, do którego miarodajnie przyczynił się Wydział ds. Jeńców Wojennych przy Badenschen Straße 50–51, zajmują nas po dzień dzisiejszy. Wyższa Szkoła Ekonomii i Prawa w Berlinie (Hochschule für Wirtschaft und Recht Berlin), której absolwenci obejmują odpowiedzialne stanowiska w gospodarce, administracji, sądownictwie, policji i in., jest świadoma swojej odpowiedzialności i pragnie przyczynić się do krzewienia kolektywnej pamięci poprzez oznakowanie miejsca, w którym zdecydowano o dokonaniu zbrodni na milionach jeńców wojennych.

Отдел по делам военнопленных в здании по адресу Баденше Штрассе, 50–51

Здесь решались судьбы миллионов военнопленных.

В этом здании с весны 1940 года до весны 1944 года находился Отдел по делам военнопленных созданного Гитлером 4 февраля 1938 года Верховного командования вермахта. В местном Общем управлении вермахта сначала был создан Отдел по вопросам потерь вермахта и по делам военнопленных. Совместно с штабом генерала особого назначения по делам военнопленных отдел координировал политику Германии в отношении военнопленных. В результате нападения на Советский Союз 22 июня 1941 года и взятия в плен миллионов красноармейцев потребовалась реорганизация. 1 января 1942 года был создан Отдел начальника по делам военнопленных в Верховном командовании вермахта, располагавший значительно большими кадровыми ресурсами. Была вновь создана должность инспектора по делам военнопленных. 1 июля 1943 года была дополнительно учреждена должность генерального инспектора по делам военнопленных, подчиняющегося непосредственно главнокомандующему вермахта. После неудачного покушения на Гитлера 20 июля 1944 года Гиммлер расширил свои полномочия на дела военнопленных. 1 октября 1944 года начальник Главного управления СС Гиммлер был назначен начальником по делам военнопленных. К этому времени отдел уже был эвакуирован в Торгау. Еще до нападения на Польшу в сентябре 1939 года работникам Отдела по делам военнопленных было ясно, что обеспечить содержание польских военнопленных, число которых превысило 400 000, практически невозможно. До Французской кампании ситуация не улучшилась, в результате чего условия размещения и содержания ок. 1,8 млн французских военнопленных были неудовлетворительными. Среди

военнопленных имелось множество солдат из французских колоний, которые нередко становились жертвами насилия на почве расизма. После нападения на Советский Союз насилие немцев по отношению к военнопленным достигло своего апогея. Отдел по делам военнопленных сыграл при этом центральную роль. В одном из его распоряжений было написано:

«Большевизм является смертельным врагом национал-социалистской Германии [...] беспощадные и решительные меры при малейших признаках неповиновения, в особенности против большевистских провокаторов. Полная ликвидация любого активного и пассивного сопротивления!»

Ликвидировать предполагалось прежде всего евреев и политработников. Их разыскивали силами вермахта и оперативных команд охранной полиции и Службы безопасности рейхсфюрера СС, а затем сразу убивали или доставляли в концентрационные лагеря. Из более чем 5 млн советских военнопленных в немецких лагерях до окончания войны умерло от голода, болезней и насилия ок. 3 млн человек. Участь и страдания в общей сложности ок. 8 млн военнопленных, судьба которых в значительной степени решалась Отделом по делам военнопленных по адресу Баденше штрассе, 52, являются для нас предупреждением и сегодня. Берлинский университет экономики и права, выпускники которого занимают ведущие должности в сфере экономики, управления, судопроизводства, в полиции и в других областях, сознает свою ответственность. Он желает внести свой вклад в формирование коллективной памяти, обозначив место, из которого исходили преступные распоряжения об уничтожении миллионов военнопленных.